

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 23, 2026

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1265](#) 14-07-2026

Heeft Nederland op grond van artikel 4 aanhef en onder d Sr rechtsmacht in het geval waarin het gaat om het in buitenland valselijk opmaken of vervalsen van IND-formulier ten behoeve van de nareisprocedure?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1264](#) 14-07-2026

Kan de benadeelde partij worden aangemerkt als ‘naaste’ als bedoeld in artikel 6:108 lid 4 BW?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1263](#) 14-07-2026

Heeft het hof aangegeven op welke in artikel 6:106 BW vermelde grond de toewijzing van de vordering benadeelde partij is gebaseerd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1258](#) 14-07-2026

Heeft het hof in zijn uitspraak de gebruikte bewijsmiddelen opgenomen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1262](#) 14-07-2026

Heeft het hof de oplegging van de vrijheidsbenemende straf toereikend gemotiveerd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1235](#) 14-07-2026

Kan onverhoeds handelen onder de nieuwe Wet seksuele misdrijven ook als ‘dwang’ worden gekwalificeerd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1232](#) 14-07-2026

Beklag.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1231](#) 14-07-2026

Beklag.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1225](#) 14-07-2026

Bewijsklacht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1223](#) 14-07-2026

Kon het hof aannemen dat de verdachte geen (BRP-)adres had en verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1221](#) 14-07-2026

Bewijsklachten.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1220](#) 14-07-2026

Kon het hof het verweer verwerpen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1190](#) 14-07-2026

Kon de rechtbank oordelen dat een EOB is uitgevaardigd door de bevoegde buitenlandse autoriteit (Duitse OvJ)?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1192](#) 14-07-2026

Is er sprake van 'hetzelfde feit' als bedoeld in artikel 313 Sv?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1189](#) 14-07-2026

Bewijsklacht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1187](#) 14-07-2026

Heeft het hof beslist op het verweer van de raadvrouw van de verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1184](#) 14-07-2026

Bewijsklacht.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:1186](#) 14-07-2026

Had hof moeten beslissen op opmerking van raadvrouw?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:11](#) 06-01-2026

Staat een kopstoot in redelijke verhouding tot het vastgrijpen van de verdachte?

RECHTSPRAAK

Had hof moeten beslissen op opmerking van raadsvrouw?

Had hof moeten beslissen op opmerking van raadsvrouw?

Beoordeling van het cassatiemiddel en ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het hof niet heeft beslist op het verweer van de raadsvrouw van de verdachte over de overschrijding van de redelijke termijn in hoger beroep.

Gelet op wat de raadsvrouw heeft aangevoerd over de overschrijding van de redelijke termijn in hoger beroep, had het hof hierover een gemotiveerde beslissing moeten nemen. Omdat zo'n beslissing in de uitspraak van het hof ontbreekt, is het cassatiemiddel in zoverre terecht voorgesteld.

De Hoge Raad zal de zaak zelf afdoen. In cassatie moet ervan worden uitgegaan dat de redelijke termijn van berechting als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) bij de behandeling van de zaak in hoger beroep is overschreden. Daarnaast doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM ook in de cassatieprocedure is overschreden. In het licht van de opgelegde taakstraf van zestig uren, volstaat de Hoge Raad met het oordeel dat de redelijke termijn zowel bij de behandeling van de zaak in hoger beroep als in de cassatieprocedure is overschreden, en is er geen aanleiding om aan dit oordeel enig ander rechtsgevolg te verbinden.

De Hoge Raad heeft ook de verder in het cassatiemiddel aangevoerde klachten over de uitspraak van het hof beoordeeld. De uitkomst hiervan is dat deze klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van die uitspraak. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (zie artikel 81 lid 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie).

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1186

Zaaknummer: 24/01913

Rechters: T.B. Trotman, R. Kuiper en M.J. Borgers

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: art. 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over (de motivering van) de bewezenverklaring.

De bewezenverklaring en de bewijsoverwegingen van het hof zijn weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 4 en 5. De bewezenverklaring steunt verder op de bewijsmiddelen die zijn opgenomen in (de aanvulling op) het arrest van het hof.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5 en 6.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1184

Zaaknummer: 24/03112

Rechters: T. Kooijmans, C.N. Dalebout en V. van den Brink

Advocaten: D.A.W. Dekker

Wetsartikelen: art. 163 lid 6 WVV 1994

RECHTSPRAAK

Heeft het hof beslist op het verweer van de raadvrouw van de verdachte?

Heeft het hof beslist op het verweer van de raadvrouw van de verdachte?

Beoordeling van het cassatiemiddel en ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof niet heeft beslist op het verweer van de raadvrouw van de verdachte over de overschrijding van de redelijke termijn in hoger beroep.

Gelet op wat de raadvrouw heeft aangevoerd over de overschrijding van de redelijke termijn in hoger beroep, had het hof hierover een gemotiveerde beslissing moeten nemen. Omdat zo'n beslissing in de uitspraak van het hof ontbreekt, is het cassatiemiddel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad zal de zaak zelf afdoen. In cassatie moet ervan worden uitgegaan dat de redelijke termijn van berechting als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) bij de behandeling van de zaak in hoger beroep is overschreden. Daarnaast doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM ook in de cassatieprocedure is overschreden. In het licht van de opgelegde taakstraf van zestig uren, volstaat de Hoge Raad met het oordeel dat de redelijke termijn zowel bij de behandeling van de zaak in hoger beroep als in de cassatieprocedure is overschreden, en is er geen aanleiding om aan dit oordeel enig ander rechtsgevolg te verbinden.

Beslissing

De Hoge Raad verworpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1187

Zaaknummer: 24/01914

Rechters: M.J. Borgers, T.B. Trotman en R. Kuiper

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: art. 141 lid 1 Sr en art. 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat het (voorwaardelijk) opzet op het valselijk opmaken van het formulier ‘Verklaring vermissing reisdocument/rijbewijs gemeente [...]’ niet uit de bewijsmiddelen kan worden afgeleid.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 2.2 tot en met 2.6 en onder 2.8 tot en met 2.12.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de strafmotivering.

Het hof heeft in de strafmotivering in het nadeel van de verdachte betrokken dat ‘de verdachte op het moment van het begaan van het feit was verkozen als gemeenteraadslid van de betreffende gemeente en hij bovendien zelf als journalist kritisch schrijft over overheidshandelen’. Het proces-verbaal van de terechtzitting en de stukken waarvan op de terechtzitting de korte inhoud is medegedeeld – waarvan de relevante onderdelen zijn weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.3 – bieden echter onvoldoende aanknopingspunten voor die vaststellingen. De strafoplegging is daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt voor zover het hierover klaagt. Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan

opnieuw wordt berecht en afgedaan;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1189

Zaaknummer: 24/03896

Rechters: M.J. Borgers, F. Posthumus en R. Kuiper

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: art. 225 Sr

RECHTSPRAAK

Is er sprake van ‘hetzelfde feit’ als bedoeld in artikel 313 Sv?

Is er sprake van ‘hetzelfde feit’ als bedoeld in artikel 313 Sv?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel ziet op het in de zaak met parketnummer 03/720987-18 onder 4 tenlastegelegde. Het klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat de rechtbank de vordering tot wijziging van de tenlastelegging met betrekking tot dat feit ten onrechte heeft toegewezen.

Juridisch kader

Bij de beoordeling of sprake is van ‘hetzelfde feit’, moet de rechter in de situatie waarop artikel 313 Sv ziet de in de tenlastelegging en de in de vordering tot wijziging van de tenlastelegging omschreven verwijten vergelijken. Bij die toetsing moeten de volgende gegevens als relevante vergelijkingsfactoren worden betrokken.

(A) De juridische aard van de feiten. Als de tenlastegelegde feiten niet onder dezelfde delictsomschrijving vallen, kan de mate van verschil tussen de strafbare feiten van belang zijn, in het bijzonder wat betreft (i) de rechtsgoederen ter bescherming waarvan de onderscheiden delictsomschrijvingen strekken, en (ii) de strafmaxima die op de onderscheiden feiten zijn gesteld, in welke strafmaxima onder meer tot uitdrukking komt de aard van het verwijt en de kwalificatie als misdrijf dan wel overtreding.

(B) De gedraging van de verdachte. Als de tenlastelegging en de vordering tot wijziging daarvan niet dezelfde gedraging beschrijven, kan de mate van verschil tussen de gedragingen van belang zijn, zowel wat betreft de aard en de kennelijke strekking van de gedragingen als wat betreft de tijd waarop, de plaats waar en de omstandigheden waaronder zij zijn verricht.

Uit de bewoordingen van het begrip ‘hetzelfde feit’ vloeit al voort dat de beantwoording van de vraag wat daaronder moet worden verstaan, mede wordt bepaald door de omstandigheden van het geval. Vuistregel is echter dat een aanzienlijk verschil in de juridische aard van de feiten en/of in de gedragingen tot de slotsom kan leiden dat geen sprake is van ‘hetzelfde feit’ in de

zin van artikel 68 van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr). (Vgl. HR 1 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BM9102.)

Het oordeel van de Hoge Raad

Het hof heeft over de in eerste aanleg gewijzigde tenlastelegging geoordeeld dat ‘door de enkele uitbreiding van de periode waarin verdachte in cocaïne heeft gehandeld, de juridische aard noch de gedraging van de verdachte zodanig is gewijzigd dat daardoor geen sprake meer zou zijn van hetzelfde feit als bedoeld in artikel 68 Sr’. Dat oordeel getuigt in het licht van wat is vooropgesteld van een onjuiste rechtsopvatting. Daarbij is van belang dat de uitbreiding van die periode (van ongeveer dertien dagen naar ongeveer een jaar) tot gevolg heeft dat de tenlastelegging mede ziet op afzonderlijke strafbare gedragingen van de verdachte – kort gezegd bestaande uit meerdere drugsverkopten gedurende een periode van meer dan elf maanden – die buiten het bereik van de oorspronkelijke tenlastelegging vielen.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Gelet op de beslissing die hierna volgt, is bespreking van het cassatiemiddel niet nodig.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het in de zaak met parketnummer 03/720987-18 onder 4 tenlastegelegde en de strafoplegging;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1192

Zaaknummer: 24/00506

Rechters: A.L.J. van Strien, C.N. Dalebout en V. van den Brink

Advocaten: J.L. L’Homme en O.F. Qane

Wetsartikelen: art. 313 Sv en art. 68 Sr

RECHTSPRAAK

Kon de rechtbank oordelen dat een EOB is uitgevaardigd door de bevoegde buitenlandse autoriteit (Duitse OvJ)?

Kon de rechtbank oordelen dat een EOB is uitgevaardigd door de bevoegde buitenlandse autoriteit (Duitse OvJ)?

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat het Europees onderzoeksbevel (hierna: EOB) is uitgevaardigd door de bevoegde buitenlandse autoriteit.

De rechtbank heeft overwogen dat ‘de Duitse autoriteiten’ een EOB hebben uitgevaardigd ten behoeve van de waarheidsvinding in het kader van een opsporingsonderzoek in Duitsland. Verder heeft de rechtbank overwogen dat de stelling van de raadsman van de klager dat de Duitse officier van justitie niet bevoegd was tot het uitvaardigen van het EOB, niet is onderbouwd. In het licht van wat is vooropgesteld, getuigt het op deze overwegingen gebaseerde kennelijke oordeel van de rechtbank dat het EOB is uitgevaardigd door een daartoe bevoegde (rechterlijke) autoriteit, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is het, gelet op de weergegeven inhoud van het EOB, niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

In de schriftuur wordt het verzoek gedaan tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie over, kort gezegd, de vraag of de Nederlandse officier van justitie en de Nederlandse rechter moeten onderzoeken of de uitvaardigende autoriteit bevoegd was tot het uitvaardigen van een EOB. Dat verzoek is gedaan onder de voorwaarde dat de Hoge Raad in deze beschikking zou oordelen dat de Nederlandse officier van justitie en de Nederlandse rechter niet gehouden zijn om zo’n onderzoek te verrichten. Uit wat is vooropgesteld, volgt dat die voorwaarde niet is vervuld. De Hoge Raad wijst het verzoek daarom af.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1190

Zaaknummer: 26/00863

Rechters: M.J. Borgers, T. Kooijmans en F. Posthumus

Advocaten: B. van Berge Henegouwen

Wetsartikelen: art. 5 Sv

RECHTSPRAAK

Staat een kopstoot in redelijke verhouding tot het vastgrijpen van de verdachte?

Staat een kopstoot in redelijke verhouding tot het vastgrijpen van de verdachte?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping door het hof van het beroep op noodweer. Het klaagt in het bijzonder over het oordeel dat niet is voldaan aan de proportionaliteitseis.

Als door of namens de verdachte een beroep op noodweer, noodweereces of putatieve noodweer is gedaan, moet de rechter een gemotiveerde beslissing geven op dat verweer. Dan zal hij moeten onderzoeken of aan de voorwaarden voor de aanvaarding van dat verweer is voldaan. Bij de beoordeling van het beroep kunnen nauwkeurige en consistente feitelijke vaststellingen van belang zijn, waarbij de rechter de last tot het aannemelijk maken van die feitelijke grondslag niet uitsluitend op de verdachte mag leggen.

De proportionaliteitseis bij noodweer strekt ertoe om niet ook dan een gedraging straffeloos te doen zijn als zij – als verdedigingsmiddel – niet in redelijke verhouding staat tot de ernst van de aanranding. De in dat verband geldende – tot een terughoudende beoordeling aanzettende – maatstaf luidt of de gedraging als verdedigingsmiddel niet in onredelijke verhouding staat tot de ernst van de aanranding. De keuze van het verdedigingsmiddel en de manier waarop het is gebruikt, staan bij de beoordeling van de proportionaliteit centraal. Zo staat in beginsel het met kracht toebrengen van een diepe, potentieel dodelijke steekwond niet in verhouding met een aanval die bestaat uit het slaan met de blote handen of een vuist. (Vgl. HR 22 maart 2016, ECLI:NL:HR:2016:456, rechtsoverweging 3.5.3.)

Het hof heeft geoordeeld dat weliswaar sprake was van een ogenblikkelijke en wederrechtelijke aanranding van de verdachte door de aangever, maar heeft het beroep op noodweer verworpen omdat de door de verdachte gegeven ‘kopstoot niet in redelijke verhouding’ stond tot ‘het vastgrijpen van de verdachte’ door de aangever. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk in het licht van wat onder 2.3 is vooropgesteld en van wat door de

raadsman in hoger beroep is aangevoerd. Daarbij is van belang dat het hof heeft vastgesteld dat sprake was van een noodweersituatie omdat de aangever ('de grote man') de verdachte ('de kleine man') met een vuist heeft geslagen, terwijl de aangever de verdachte vasthield, waardoor de verdachte niet in staat was weg te lopen.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 1 tenlastegelegde en de strafoplegging;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-01-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:11

Zaaknummer: 24/01399

Rechters: T. Kooijmans, C.N. Dalebout en V. van den Brink

Advocaten: M.H.H. Meulemeesters

Wetsartikelen: art. 41 lid 1 Sr en art. 300 Sr

RECHTSPRAAK

Kon het hof het verweer verwerpen?

Kon het hof het verweer verwerpen?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat de verdachte door de inzet van een lokportemonnee is gebracht tot andere handelingen dan waarop zijn opzet tevoren al was gericht.

Voor de rechtmatige inzet van een voorwerp zoals een lokportemonnee om personen die zich schuldig maken aan diefstal op heterdaad te kunnen betrappen, is onder meer vereist dat de verdachte door de inzet van het voorwerp niet is gebracht tot andere handelingen dan die waarop zijn opzet tevoren al was gericht (vgl. HR 23 januari 2018, ECLI:NL:HR:2018:62). Daarbij is van belang dat de mogelijkheid dat dit voorwerp de verdachte op het idee heeft gebracht om het weg te nemen, niet betekent dat zijn opzet niet al was gericht op de diefstal van zo'n voorwerp (vgl. HR 12 februari 2019, ECLI:NL:HR:2019:149).

Uit de vaststellingen van het hof volgt dat door de verbalisanten, nadat zij de verdachte en de mededader bij een supermarkt hadden waargenomen en door hen was geconstateerd dat de verdachte en de mededader mogelijk vermogensdelicten wilden begaan, een koffer is geplaatst met daarop een tas en in een zijvak van die tas duidelijk zichtbaar een portemonnee waaruit iets (geld) stak. Die portemonnee (met inhoud) is vervolgens weggenomen door de verdachte en de mededader. Het hof heeft geoordeeld, kort gezegd, dat met het onder deze omstandigheden en op deze manier inzetten van een lokportemonnee de verdachte niet is gebracht tot andere handelingen dan die waarop zijn opzet tevoren al was gericht. Dat oordeel getuigt, in het licht van wat hiervoor is overwogen, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1220

Zaaknummer: 24/02800

Rechters: T.B. Trotman, R. Kuiper en M.J. Borgers

Advocaten: M.J. Lamers

Wetsartikelen: art. 311 lid 1 Sr

RECHTSPRAAK

Bewijsklachten.

Bewijsklachten.

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over (de motivering van) de bewezenverklaring van het onder 2 tenlastegelegde.

De bewezenverklaring en de bewijsoverwegingen van het hof zijn weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 2.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.

Ambtshalve beoordeling van de uitspraak van het hof

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde geldboete van € 1.100, subsidiair 21 dagen hechtenis.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de hoogte van de opgelegde geldboete en de duur van de vervangende hechtenis;
- vermindert de geldboete en de duur van de vervangende hechtenis in die zin dat deze € 1.045, subsidiair 20 dagen hechtenis bedragen;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1221

Zaaknummer: 24/01862

Rechters: M.J. Borgers, T.B. Trotman en F. Posthumus

Advocaten: P.A. van der Waal

Wetsartikelen: art. 26 lid 1 WWM

RECHTSPRAAK

Kon het hof aannemen dat de verdachte geen (BRP-)adres had en verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

Kon het hof aannemen dat de verdachte geen (BRP-)adres had en verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de beslissing van het hof tot het verlenen van verstek tegen de niet-verschenen verdachte.

Als de dagvaarding van de verdachte die geen bekende woon- of verblijfplaats in Nederland heeft, rechtsgeldig is betekend en de verdachte niet op de terechtzitting is verschenen en zijn raadsman ook niet, kan de rechter – behalve bij duidelijke aanwijzingen van het tegendeel – uitgaan van het vermoeden dat de verdachte vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om in zijn aanwezigheid te worden berecht (vgl. HR 12 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163, rechtsoverweging 3.33).

De mogelijkheid bestaat echter dat achteraf moet worden vastgesteld dat aan het recht van de verdachte om in zijn aanwezigheid te worden berecht, is tekortgedaan. Dit kan zich voordoen als de verdachte na de rechtsgeldige betekening van de dagvaarding aan een medewerker van het openbaar ministerie, maar voor de aanvang van het onderzoek op de terechtzitting alsnog in de BRP is ingeschreven, zonder dat dit de rechter bekend was (vgl. HR 24 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3347).

Het hof heeft met de vermelding in het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep dat de verdachte ‘zonder bekende woon- of verblijfplaats hier te lande’ is, kennelijk tot uitdrukking gebracht dat van de verdachte ten tijde van de betekening van de dagvaarding in hoger beroep en het onderzoek op de terechtzitting in hoger beroep geen inschrijving in de BRP en ook geen (feitelijke) woon- of verblijfplaats bekend was. Uit de vermelde informatiestaat SKDB-persoon van 20 augustus 2024 moet echter worden afgeleid dat de verdachte op het moment van de behandeling van zijn strafzaak in hoger beroep op 1 augustus

2024 in de BRP al was ingeschreven op het adres [b-straat 1] in [plaats]. Gelet hierop is het oordeel van het hof dat van de verdachte geen inschrijving in de BRP en ook geen (feitelijke) woon- of verblijfplaats bekend was, zodat verstek kon worden verleend tegen de niet-verschenen verdachte en met de behandeling van de zaak kon worden voortgegaan, achteraf gezien onjuist.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1223

Zaaknummer: 24/03646

Rechters: M. Kuijer, R. Kuiper en M.J. Borgers

Advocaten: F. Visser

Wetsartikelen: art. 416 Sv

RECHTSPRAAK

Bewijsklacht.

Bewijsklacht.

Beoordeling van de schriftuur en de ontvankelijkheid van het beroep

Als cassatierechter onderzoekt de Hoge Raad alleen cassatiemiddelen (klachten) als in de wet bedoeld. Als een zodanig cassatiemiddel kan alleen gelden een stellige en duidelijke klacht over de schending van een bepaalde rechtsregel en/of het verzuim van een toepasselijk vormvoorschrift door de rechter die de bestreden uitspraak heeft gewezen. De schriftuur voldoet niet aan dit vereiste, zodat zij onbesproken moet blijven.

Nu de verdachte niet binnen de bij de wet gestelde termijn bij de Hoge Raad door een raadsman een schriftuur met cassatiemiddelen heeft doen indienen, is niet in acht genomen het voorschrift van artikel 437 lid 2 van het Wetboek van Strafvordering. Dat brengt mee dat de Hoge Raad het cassatieberoep niet in behandeling kan nemen.

Beslissing

De Hoge Raad verklaart het beroep niet-ontvankelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1225

Zaaknummer: 25/01148

Rechters: A.L.J. van Strien, M. Kuijer en M.J. Borgers

Advocaten: D. Bektesevic

Wetsartikelen: art. 437 Sv

RECHTSPRAAK

Beklag.

Beklag.

Beoordeling van de ontvankelijkheid van het beroep

Het cassatiemiddel klaagt over de niet-ontvankelijkverklaring door de rechtbank van het namens de klager ingediende klaagschrift, zoals bedoeld in artikel 5.4.10 in samenhang met artikel 552a van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv).

Het procesverloop in deze zaak is weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 2. Daaruit volgt, kort gezegd, dat in het kader van de uitvoering van een Europees onderzoeksbevel stukken in beslag zijn genomen onder [naam 1]. De klager heeft naar aanleiding van deze inbeslagneming op 8 maart 2023 het in het cassatiemiddel bedoelde klaagschrift ingediend en op 5 juni 2024 een klaagschrift zoals bedoeld in artikel 98 lid 4 Sv. Strekking van beide klaagschriften is, voor zover hier van belang, dat de inbeslaggenomen stukken met de beslagnummers A.01.04.001, A.01.04.003, A.01.05.002 en A.01.05.003 onder het verschoningsrecht van de klager (een advocaat) vallen.

De rechtbank heeft beide klaagschriften gelijktijdig maar niet gevoegd behandeld en bij afzonderlijke beschikkingen uitspraak gedaan op die klaagschriften. De rechtbank heeft geoordeeld dat het in het cassatiemiddel bedoelde klaagschrift niet-ontvankelijk is en heeft het klaagschrift zoals bedoeld in artikel 98 lid 4 Sv ongegrond verklaard.

De Hoge Raad heeft bij beschikking van vandaag, ECLI:NL:HR:2026:1230 (25/04301 Bv), het cassatieberoep tegen de beschikking op het op grond van artikel 98 lid 4 Sv ingediende klaagschrift van 5 juni 2024 verworpen, waardoor in die zaak onherroepelijk is beslist dat de onder 2.2 bedoelde voorwerpen niet onder het verschoningsrecht van de klager vallen. Gelet daarop kan in deze procedure naar aanleiding van het klaagschrift van 8 maart 2023 geen andere beslissing meer volgen ten aanzien van deze voorwerpen. Dit brengt mee dat de klager geen belang meer heeft bij het beklag en daarom niet-ontvankelijk moet worden verklaard in het cassatieberoep. Het cassatiemiddel, waarin wordt opgekomen tegen die beslissing, moet daarom buiten bespreking blijven.

Beslissing

De Hoge Raad verklaart het beroep niet-ontvankelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1231

Zaaknummer: 26/00061

Rechters: M. Kuijer, T.B. Trotman en A.L.J. van Strien

Advocaten: T.L.H. Kneepkens en M.D. Rijnsburger

Wetsartikelen: art. 552a Sv

RECHTSPRAAK

Beklag.

Beklag.

Beoordeling van de ontvankelijkheid van het beroep

De Hoge Raad heeft bij zijn beschikking van vandaag in de beklagzaak van [naam 1] (25/04301 Bv, ECLI:NL:HR:2026:1230) het cassatieberoep verworpen, waardoor in die zaak onherroepelijk is beslist. Dit brengt mee dat de Hoge Raad het cassatieberoep van de klager niet in behandeling kan nemen. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.1 en 3.2. (Vgl. HR 9 april 2024, ECLI:NL:HR:2024:565, rechtsoverweging 2.4.1 en 2.4.2.)

Beslissing

De Hoge Raad verklaart het beroep niet-ontvankelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1232

Zaaknummer: 26/00065

Rechters: M. Kuijer, T.B. Trotman en A.L.J. van Strien

Advocaten: T.L.H. Kneepkens en M.D. Rijnsburger

Wetsartikelen: art. 552a Sv

RECHTSPRAAK

Kan onverhoeds handelen onder de nieuwe Wet seksuele misdrijven ook als ‘dwang’ worden gekwalificeerd?

Kan onverhoeds handelen onder de nieuwe Wet seksuele misdrijven ook als ‘dwang’ worden gekwalificeerd?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel komt op tegen de niet-ontvankelijkverklaring door het hof van de officier van justitie in de vervolging omdat het recht tot strafvordering wat betreft het tenlastegelegde feit wegens verjaring is vervallen.

Als na het begaan van het feit de delictsomschrijving in voor de verdachte gunstige zin is gewijzigd, waaronder begrepen veranderingen in de bestanddelen en het vervallen van strafbaarstellingen, is artikel 1 lid 2 Sr van toepassing als die wetswijziging een gevolg is van een verandering van inzicht van de wetgever over de strafwaardigheid van het vóór de wetswijziging begane strafbare feit. Voor regels van sanctierecht, die zowel het specifieke strafmaximum als meer algemene regels over de sanctieoplegging kunnen betreffen, geldt dat een daarin sinds het plegen van het delict opgetreden verandering door de rechter met onmiddellijke ingang – en dus zonder toetsing aan de maatstaf van het gewijzigd inzicht van de strafwetgever over de strafwaardigheid van de vóór de wetswijziging begane strafbare feiten – moet worden toegepast, als en voor zover die verandering in de voorliggende zaak ten gunste van de verdachte werkt. (Vgl. HR 12 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP6878.)

Van ‘dwang’, in de zin van het in artikel 246 (oud) Sr bedoelde dwingen, kan sprake zijn als de ontuchtige handelingen een onverhoeds karakter hebben waardoor het slachtoffer gedwongen is geweest die handelingen te dulden (vgl. HR 8 oktober 2013, ECLI:NL:HR:2013:900 en, over artikel 242 (oud) Sr, HR 15 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:842).

In de nieuwe strafbaarstelling van artikel 241 lid 1 Sr is, zoals ook volgt uit de wetsgeschiedenis, het gebruik van dwang, geweld of bedreiging niet langer een voorwaarde voor strafbaarheid wegens (opzet)aanranding. Op grond van artikel 241 lid 2 Sr kan het feit worden gekwalificeerd als ‘gekwalificeerde opzetaanranding’ onder meer als sprake is geweest

van 'dwang'. Daarmee is, in de bewoordingen van de onder 2.4 weergegeven wetsgeschiedenis, voorzien in een rechtsopvolger van artikel 246 (oud) Sr.

Of sprake is van 'dwang' in de zin van artikel 241 lid 2 Sr, hangt af van de concrete feiten en omstandigheden van het geval. In de memorie van toelichting komt naar voren dat voor de strafverzwarende omstandigheid 'dwang' ten opzichte van de strafbaarstelling van artikel 246 (oud) Sr 'een wat lager bewijsvereiste' geldt, waarbij het volstaat 'dat zodanige pressie op een ander is uitgeoefend dat die ander daardoor niet of in verminderde mate de mogelijkheid heeft gehad een vrije keuze te maken', waarbij pressie 'een veelheid aan gedaanten' kan aannemen en 'kan worden uitgeoefend met gebruik van verschillende middelen'. Daarbij wordt onder 'dwang' onder meer begrepen het 'overrompelen' van een ander.

In het licht van deze wetsgeschiedenis kan van 'dwang' in de zin van artikel 241 lid 2 Sr onder meer sprake zijn als de ontuchtige handelingen een onverhoeds karakter hebben, waardoor het slachtoffer gedwongen is geweest die handelingen te dulden. Dat, zoals in de memorie van toelichting is opgemerkt, de rechter in een voorkomend geval bij zijn oordeel of sprake is geweest van opzet in de zin van artikel 241 lid 1 Sr het onverhoedse karakter van de handeling in aanmerking kan nemen, doet er niet aan af dat dit onverhoedse karakter eveneens met zich kan brengen dat sprake is van 'dwang' in de zin van artikel 241 lid 2 Sr. Het maakt hierbij ook geen verschil dat in artikel 246 (oud) Sr 'dwingen' een delictsbestanddeel vormt, terwijl in artikel 241 Sr 'dwang' betrekking heeft op de in het tweede lid opgenomen strafverzwarende omstandigheid.

In deze zaak heeft de tenlastelegging betrekking op het strafbare feit van artikel 246 (oud) Sr. Het hof heeft overwogen dat weliswaar 'het dwingen tot het dulden van een of meer ontuchtige handelingen' is tenlastegelegd, maar dat de tenlastelegging uitsluitend gedragingen omvat die bestaan uit de aanranding door het lichaam van de aangeefster 'onverhoeds' aan te raken. Het cassatiemiddel stelt de vraag aan de orde of, uitgaande van deze lezing van de tenlastelegging, met de invoering van de strafbaarstelling van artikel 241 Sr een voor de verdachte gunstige wijziging van wetgeving heeft plaatsgevonden. Het antwoord op deze vraag luidt ontkennend. Gelet op wat is overwogen, is niet sprake van een wijziging van de delictsomschrijving in een voor de verdachte gunstige zin, terwijl ook wat betreft het strafmaximum niet een verandering heeft plaatsgevonden die ten gunste van de verdachte werkt.

In de overweging van het hof ligt de opvatting besloten dat, gelet op de totstandkomingsgeschiedenis van de Wet seksuele misdrijven, onverhoedse aanrakingen nooit als 'dwang' in de zin van artikel 241 lid 2 Sr kunnen worden gekwalificeerd, maar uitsluitend strafbaar zijn op grond van artikel 241 lid 1 Sr, en dat daarom bij de beoordeling van

de verjaring moet worden uitgegaan van het in artikel 241 lid 1 Sr – als de voor de verdachte gunstige bepaling – neergelegde strafmaximum van zes jaren gevangenisstraf en niet van de strafbaarstelling van artikel 246 (oud) Sr met het daarin opgenomen strafmaximum van acht jaren gevangenisstraf. Het hof heeft daarmee, zoals volgt uit wat hiervoor is overwogen, aan zijn oordeel over de verjaring een onjuiste rechtsopvatting ten grondslag gelegd.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen over het onder 1 tenlastegelegde;
- wijst de zaak terug naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan;
- verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1235

Zaaknummer: 25/01569

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T.B. Trotman

Advocaten: G.J.P.M. Mooren

Wetsartikelen: art. 241 lid 1 Sv en art. 1 lid 2 Sr

RECHTSPRAAK

Heeft het hof de oplegging van de vrijheidsbenemende straf toereikend gemotiveerd?

Heeft het hof de oplegging van de vrijheidsbenemende straf toereikend gemotiveerd?

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 6 van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) het opleggen van een vrijheidsbenemende straf ontoereikend heeft gemotiveerd.

Het hof heeft overwogen dat het bij de strafoplegging afwijkt van het uitgangspunt dat voor een feit zoals het bewezenverklarde aan een first offender een taakstraf in combinatie met een voorwaardelijke gevangenisstraf wordt opgelegd. Daaraan heeft het hof enkel ten grondslag gelegd dat de omstandigheid dat van de verdachte geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland bekend is, maakt dat de kans dat hij zich zal onttrekken aan het uitvoeren van een taakstraf aanzienlijk is en een voorwaardelijke gevangenisstraf weinig zinvol lijkt.

Gelet op de mededelingen van de op de terechtzitting in hoger beroep verschenen verdachte over zijn voornemen om in Nederland te verblijven, het door de raadsvrouw van de verdachte gedane verzoek om hem een taakstraf op te leggen in plaats van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf, en het opgeven van het kantooradres van de raadsvrouw als adres waarop de reclassering de verdachte voor de uitvoering van een taakstraf zal kunnen bereiken, heeft het hof de oplegging van een onvoorwaardelijke gevangenisstraf ontoereikend gemotiveerd. De strafmotivering voldoet daarmee niet aan de op grond van artikel 359 lid 6 Sv te stellen eisen.

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging;

- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan;
 - verwerpt het beroep voor het overige.
-

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1262

Zaaknummer: 24/02957

Rechters: F. Posthumus, R. Kuiper en V. van den Brink

Advocaten: O.J. Much

Wetsartikelen: art. 359 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft het hof in zijn uitspraak de gebruikte bewijsmiddelen opgenomen?

Heeft het hof in zijn uitspraak de gebruikte bewijsmiddelen opgenomen?

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof in zijn uitspraak niet de gebruikte bewijsmiddelen heeft opgenomen.

Bij de stukken die aan de Hoge Raad zijn gezonden, bevindt zich een ‘extract-arrest’ van het hof dat niet de bewijsmiddelen bevat.

De raadsman van de verdachte heeft op grond van artikel 4.3.6.3 van het Procesreglement Hoge Raad der Nederlanden verzocht om toezending van het arrest van het hof met (een aanvulling op het arrest met) bewijsmiddelen. Het hof heeft aan de Hoge Raad bericht dat zo’n stuk niet is opgemaakt.

Op grond van artikel 359 lid 3 en 8 van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) moet een uitspraak op straffe van nietigheid de bewijsmiddelen bevatten die de feiten en omstandigheden inhouden die redengevend zijn voor de bewezenverklaring, dan wel – voor zover artikel 359 lid 3 Sv dat toestaat – een opgave van bewijsmiddelen. Het ‘extract-arrest’ van het hof voldoet niet aan dit vereiste en kan daarom niet in stand blijven.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Gelet op de beslissing die hierna volgt, is bespreking van het cassatiemiddel niet nodig.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof;
 - wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.
-

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1258

Zaaknummer: 24/00145

Rechters: T. Kooijmans, C.N. Dalebout en V. van den Brink

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: art. 359 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft het hof aangegeven op welke in artikel 6:106 BW vermelde grond de toewijzing van de vordering benadeelde partij is gebaseerd?

Heeft het hof aangegeven op welke in artikel 6:106 BW vermelde grond de toewijzing van de vordering benadeelde partij is gebaseerd?

Beoordeling van het derde cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de toewijzing door het hof van de vordering tot vergoeding van immateriële schade van de [benadeelde] en de in verband daarmee opgelegde schadevergoedingsmaatregel wegens het onder 1 bewezenverklaarde.

Het hof heeft de vordering tot vergoeding van immateriële schade van de benadeelde partij als gevolg van de onder 1 bewezenverklaarde bedreiging toegewezen tot een bedrag van € 500, vermeerderd met de wettelijke rente. Dat oordeel is ontoereikend gemotiveerd, mede in aanmerking genomen dat deze vordering namens de verdachte gemotiveerd is betwist. Daarbij is van belang dat uit de overwegingen van het hof niet kan worden afgeleid op welke in artikel 6:106 BW vermelde grond en op welke door het hof vastgestelde omstandigheden het hof de toewijzing van de vordering van de benadeelde partij heeft gebaseerd (vgl. HR 2 juni 2026, ECLI:NL:HR:2026:822).

Dat brengt mee dat ook de oplegging van de in artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht voorziene maatregel niet in stand kan blijven (vgl. HR 18 juni 2019, ECLI:NL:HR:2019:901).

Het cassatiemiddel slaagt.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissing over de vordering van de benadeelde partij en de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel;

- wijst de zaak terug naar het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, opdat de zaak ten aanzien daarvan opnieuw wordt berecht en afgedaan;
 - verwerpt het beroep voor het overige.
-

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1263

Zaaknummer: 24/03133

Rechters: T. Kooijmans, C.N. Dalebout en V. van den Brink

Advocaten: J. Kuijper

Wetsartikelen: art. 36f Sr en art. 285 lid 1 Sr

RECHTSPRAAK

Kan de benadeelde partij worden aangemerkt als ‘naaste’ als bedoeld in artikel 6:108 lid 4 BW?

Kan de benadeelde partij worden aangemerkt als ‘naaste’ als bedoeld in artikel 6:108 lid 4 BW?

Beoordeling van het vierde cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de toewijzing door het hof van de vordering tot vergoeding van affectieschade van de benadeelde partij [benadeelde 1] en de in verband daarmee opgelegde schadevergoedingsmaatregel.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever tot uitgangspunt heeft genomen dat de kring van personen die recht hebben op vergoeding van affectieschade, beperkt is tot personen die geacht mogen worden een zeer nauwe band met het slachtoffer te hebben. Een ruimere kring van gerechtigden zou volgens de wetgever de beheersbaarheid van de regeling sterk doen afnemen en onvoldoende zekerheid bieden dat een vergoeding alleen wordt betaald in gevallen waarin daadwerkelijk sprake is van een ernstig verlies. (Vgl. HR 11 november 2025, ECLI:NL:HR:2025:1619).

Uit de vaststellingen van de rechtbank volgt dat de benadeelde partij in 1983 als stiefvader deel is gaan uitmaken van het gezin waarin het toen 13-jarige slachtoffer tot zijn 20e levensjaar opgroeide, en dat het slachtoffer ten tijde van het bewezenverklaarde feit in 2021 – de ‘gebeurtenis’ als bedoeld in artikel 6:108 lid 4, aanhef en onder e, BW – dus niet meer ‘thuiswonend’ was. De rechtbank heeft vervolgens geoordeeld dat stiefouders ‘naar de letter’ niet onder de in artikel 6:108 lid 4 BW bedoelde personen vallen, maar dat uit de door de rechtbank genoemde motie, weergegeven onder 4.6 in de conclusie van de advocaat-generaal, zou volgen dat stiefouders ‘dezelfde bedragen ter vergoeding van affectieschade krijgen als biologische ouders’. Op grond hiervan heeft de rechtbank de vordering van de benadeelde partij tot vergoeding van affectieschade tot het bedrag van € 17.500 toegewezen.

Dit – door het hof overgenomen – oordeel is ontoereikend gemotiveerd. Daarbij is van belang dat uit de overwegingen van de rechtbank onvoldoende kan worden afgeleid op welke in

artikel 6:108 lid 4 BW vermelde grond en op welke door de rechtbank vastgestelde omstandigheden de rechtbank de toewijzing van de vordering van de benadeelde partij heeft gebaseerd.

Voor zover de rechtbank die toewijzing heeft gegrond op artikel 6:108 lid 4, aanhef en onder c, BW geldt dat in deze bepaling de stief- of pleegouder niet is opgenomen. Voor zover de rechtbank die toewijzing heeft gegrond op artikel 6:108 lid 4, aanhef en onder e, BW geldt dat uit de vaststellingen van de rechtbank volgt dat de benadeelde partij ten tijde van het bewezenverklaarde feit in 2021 – de ‘gebeurtenis’ als bedoeld in artikel 6:108 lid 4, aanhef en onder e, BW – al geruime tijd niet meer duurzaam in gezinsverband de zorg voor het slachtoffer had. Voor zover de rechtbank die toewijzing heeft gegrond op artikel 6:108 lid 4, aanhef en onder g, BW geldt dat de rechtbank geen nadere feiten heeft vastgesteld over de intensiteit, aard en duur van de relatie tussen het slachtoffer en de benadeelde partij die een beroep op deze – in de wetsgeschiedenis als ‘hardheidsclausule’ aangeduide – bepaling kunnen dragen.

Dat uit de totstandkomingsgeschiedenis van de wet de wens naar voren komt dat – zoals ten aanzien van pleegouders uiteindelijk ook is vastgelegd in de in artikel 6:108 lid 3 BW bedoelde algemene maatregel van bestuur – ouders en stiefouders, als de wet aan hen een aanspraak geeft op vergoeding van affectieschade, aanspraak kunnen maken op bedragen van gelijke hoogte, maakt dit alles niet anders.

Het voorgaande brengt mee dat ook de oplegging van de in artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht voorziene maatregel niet in stand kan blijven (vgl. HR 18 juni 2019, ECLI:NL:HR:2019:901).

Het cassatiemiddel slaagt. Mede gelet op wat is overwogen, moet worden aangenomen dat hernieuwde behandeling van de zaak na vernietiging door de Hoge Raad om uitsluitend hierover opnieuw te oordelen, een onevenredige belasting van het strafgeding, zoals bedoeld in artikel 361 lid 3 van het Wetboek van Strafvordering, zou opleveren. De Hoge Raad zal daarom bepalen dat de vordering van de benadeelde partij niet-ontvankelijk is en dat de benadeelde partij deze slechts bij de burgerlijke rechter kan aanbrengen.

Beslissing

De Hoge Raad:

- vernietigt de uitspraak van het hof, maar uitsluitend wat betreft de beslissing op de vordering van de benadeelde partij [benadeelde 1] en de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van deze benadeelde partij;

- verklaart de vordering van de benadeelde partij [benadeelde 1] niet-ontvankelijk en bepaalt dat de benadeelde partij deze slechts bij de burgerlijke rechter kan aanbrengen;
 - compenseert de proceskosten, in die zin dat iedere partij de eigen kosten draagt;
 - verwerpt het beroep voor het overige.
-

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1264

Zaaknummer: 25/01667

Rechters: T. Kooijmans, C.N. Dalebout en V. van den Brink

Advocaten: T. Straten

Wetsartikelen: art. 361 lid 3 Sv en art. 6:108 BW

RECHTSPRAAK

Heeft Nederland op grond van artikel 4 aanhef en onder d Sr rechtsmacht in het geval waarin het gaat om het in buitenland valselijk opmaken of vervalsen van IND-formulier ten behoeve van de nareisprocedure?

Heeft Nederland op grond van artikel 4 aanhef en onder d Sr rechtsmacht in het geval waarin het gaat om het in buitenland valselijk opmaken of vervalsen van IND-formulier ten behoeve van de nareisprocedure?

De prejudiciële vragen

Het gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft de volgende prejudiciële vragen gesteld:

- '1. Kunnen de belangen die in het geding zijn bij het vervalsen van een door de IND verstrekt geschrift in het kader van een door een familielid in Nederland gedaan nareisverzoek strekkend tot gezinshereniging, welk geschrift, mits naar waarheid ingevuld, de weg opent naar rechtmatig verblijf van een vreemdeling in Nederland, worden aangemerkt als 'gewichtige algemene nationale rechtsbelangen' ter bescherming waarvan een grondslag voor rechtsmacht is opgenomen in artikel 4 Sr (vgl. Kamerstukken II 2012/13, 33572, nr. 3, p. 4)?
2. Is (daarmee) sprake van een strafbaar feit 'gepleegd tegen een Nederlandse overheidsinstelling' als bedoeld in art. 4, aanhef en onderdeel d, Sr wanneer een 'formulier Bijlage Verklaring burgerlijke staat' van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) niet naar waarheid wordt ingevuld (valselijk wordt opgemaakt) met het oogmerk om dit als echt en onvervalst te (doen) gebruiken in een nareisprocedure?

Feitelijke context

Het gerechtshof 's-Hertogenbosch stelt de hiervoor weergegeven prejudiciële vragen in een zaak waarin – kort gezegd – de verdachte, die de Syrische nationaliteit heeft, wordt vervolgd voor valsheid in geschrift als bedoeld in artikel 225 lid 1 van het Wetboek van Strafrecht

(hierna: Sr), omdat hij in het kader van een nareisprocedure, in Turkije op een formulier 'Bijlage Verklaring burgerlijke staat' van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (hierna: IND) gegevens heeft vermeld die onjuist zouden zijn.

Aan de verdachte is tenlastegelegd dat:

'hij op of omstreeks 12 januari 2021 te Istanboel, in elk geval in Turkije, en/of in Syrië, en/of in Nederland, een geschrift dat bestemd was om tot bewijs van enig feit te dienen, te weten een formulier Bijlage Verklaring burgerlijke staat van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), valselijk heeft opgemaakt en/of heeft vervalst, door op dit geschrift/formulier in strijd met de waarheid te vermelden dat hij ongehuwd was en nimmer gehuwd was geweest en/of geen duurzame relatie of exclusieve relatie met een partner had en/of niet de zorg had over kinderen (middels het plaatsen van een vinkje en/of het zwart maken van een hokje), met het oogmerk om het als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken.'

Beantwoording van de gestelde prejudiciële vragen

De prejudiciële vragen stellen in de kern aan de orde hoe artikel 4, aanhef en onder d, Sr moet worden uitgelegd als een verdachte wordt vervolgd wegens het valselijk opmaken of vervalsen van een geschrift, zoals strafbaar is gesteld in artikel 225 lid 1 Sr. Meer specifiek gaat het om de vraag of Nederland op grond van artikel 4, aanhef en onder d, Sr rechtsmacht heeft in een geval als dit waarin het, kort gezegd, gaat om het in het buitenland valselijk opmaken of vervalsen van een IND-formulier ten behoeve van een nareisprocedure.

De Hoge Raad beantwoordt deze laatste vraag ontkennend. Hoewel artikel 4, aanhef en onder d, Sr met de formulering 'tegen een Nederlandse overheidsinstelling' geen nauw afgebakend bereik heeft, moet op grond van de wetsgeschiedenis, in het bijzonder de onder 4.2 weergegeven memorie van toelichting, worden aangenomen dat deze bepaling betrekking heeft op specifieke tegen de Nederlandse overheid gepleegde valsheidsdelicten en niet op een geval als dit waarin een IND-formulier valselijk is opgemaakt of is vervalst. In dat verband is van belang dat uit die wetsgeschiedenis naar voren komt dat de wetgever met de invoering van het huidige artikel 4 Sr geen inhoudelijke wijziging heeft beoogd ten opzichte van de onder 4.1 weergegeven voorganger van deze bepaling. In de memorie van toelichting staat dat het in het voorgestelde nieuwe artikel 4 Sr gaat om 'de misdrijven die (van oudsher) in artikel 4, onderdelen 1° tot en met 6°, Sr zijn opgenomen', waarbij die onderdelen in het wetsvoorstel telkens één op één zijn overgenomen als onderdelen a tot en met f. Slechts de onderdelen 3° en 4° zijn nader aangepast in die zin dat zij in de nieuwe formuleringen onder c en d – overeenkomstig de andere onderdelen van zowel de oude als de nieuwe regeling – de delicten waarop zij betrekking hebben niet in woorden omschrijven, maar door een verwijzing naar de

betreffende strafbepaling.

Tegen die achtergrond moet het ervoor worden gehouden dat de verwijzing naar artikel 225 Sr in artikel 4, aanhef en onder d, Sr, overeenkomstig de inhoud van het daarvoor geldende artikel 4, aanhef en onder 4°, (oud) Sr, betrekking heeft op de valsheid van specifieke, door een overheidsinstelling uitgegeven geschriften die op zichzelf een zekere economische waarde vertegenwoordigen, zoals de in die oude bepaling opgesomde ‘schuldbrieven of certificaten van schuld van de Nederlandse staat of van een Nederlandse provincie, gemeente of openbare instelling, de talons, dividend- en rentebewijzen tot deze stukken behorende, en de bewijzen, uitgegeven in plaats van deze stukken’. De alleen in dit onderdeel d van artikel 4 Sr opgenomen beperking tot uitsluitend die gevallen waarin het valsheidsdelict ‘is gepleegd tegen een Nederlandse overheidsinstelling’ moet daarom in die beperkte zin worden verstaan.

Gelet op deze aan artikel 4, aanhef en onder d, Sr te geven uitleg, moet de vraag of Nederland op grond van artikel 4, aanhef en onder d, Sr rechtsmacht heeft in een geval als dit waarin het gaat om het in het buitenland valselijk opmaken of vervalsen van een IND-formulier ten behoeve van een nareisprocedure, ontkennend worden beantwoord. De verwijzing naar artikel 225 Sr in artikel 4, aanhef en onder d, Sr breidt de Nederlandse rechtsmacht slechts uit tot buiten Nederland begane valsheidsdelicten met betrekking tot specifieke, door een overheidsinstelling uitgegeven geschriften die op zichzelf een zekere economische waarde vertegenwoordigen in de hiervoor bedoelde zin.

Opmerking verdient dat het voorgaande alleen ziet op de beantwoording van de vraag of de Nederlandse strafwet op grond van artikel 4, aanhef en onder d, Sr van toepassing is als de tenlastelegging is toegesneden op het misdrijf van artikel 225 lid 1 Sr. Of de Nederlandse strafwet van toepassing is op een ander strafbaar feit dat in relatie tot zo’n geschrift is begaan, zoals het gebruik van het geschrift (artikel 225 lid 2 Sr), hangt af van de concrete omstandigheden van het geval. Daarbij is van belang dat als plaats waar het misdrijf van artikel 225 lid 2 Sr is begaan mede moet worden aangemerkt de plaats waar een geschrift is ingeleverd of waarnaar het is toegezonden (vgl. HR 27 april 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC9346). Bevindt die plaats zich in Nederland, dan heeft Nederland rechtsmacht op grond van artikel 2 Sr.

Beslissing

De Hoge Raad beantwoordt de prejudiciële vragen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 14-07-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:1265

Zaaknummer: 26/00980

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en F. Posthumus

Wetsartikelen: art. 4 onder d Sr, art. 225 lid 2 Sr en art. 553 Sv